

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В НУШ

Реформа української школи передбачає зміну цілей і завдань початкової та загальної середньої освіти відповідно до сучасної парадигми освіти і світових тенденцій розвитку освітніх систем. Державний стандарт початкової освіти передбачає впровадження компетентнісного підходу і пропонує інструменти для перенесення цього підходу в навчальні програми [1].

Метою початкової математичної освіти є різнобічний розвиток особистості учня/ учениці, формування математичної та інших ключових компетенцій, необхідних для ефективної життєдіяльності. Формування зазначених компетентностей відбувається через систему компетентнісно орієнтованих завдань. Під компетентнісними завданнями з математики, ми будемо розуміти завдання, метою яких є вирішення стандартної або нестандартної ситуації за допомогою знаходження відповідного способу розв'язання з обов'язковим використанням математичних знань. Основною особливістю таких завдань є отримання пізнавального результату.

Важливими відмінними ознаками компетентнісних завдань від стандартних математичних (предметних, міжпредметних, практичних) є:

- особистісна значущість (пізнавальна, загальнокультурна, соціальна) отриманого результату, що забезпечує мотивацію учня;
- умова задачі сформульована як сюжет, ситуація або проблема, для розв'язання якої потрібно використовувати знання (з різних змістовних ліній освітньої галузі «Математика», з інших освітніх галузей або з життєвого досвіду), на які немає явної вказівки в тексті завдання;
- інформація та дані в задачі можуть бути представлені в різній формі (малюнок, таблиця, схема, діаграма, графік тощо), які потребують розпізнавання математичних об'єктів і відношень між ними;
- вказівку (пряму або опосередковану) на область застосування отриманого результату.

В Україні розроблені підручники, методичні та навчальні посібники, мета яких реалізація компетентнісного підходу в початковій школі.

Підручник [2] створено відповідно до програми, розробленої авторським колективом під керівництвом О.Я. Савченка.

Зміст, презентований у підручнику, розрахований на 4 год вивчення математики в тиждень. Підручник побудований за класичними традиціями, які перевірені багаторічною практикою: зміст подано поурочно, пропонований матеріал забезпечує весь процес засвоєння змісту, передбачено систематичне повторення вивченого.

Ознайомлення із новим змістом відбувається через систему доцільних завдань, які супроводжуються коментарями ігрових персонажів. У цих коментарях повідомляються правила, демонструються зразки міркування тощо.

Сюжети завдань підібрано із врахуванням інтересів сучасних дітей, що сприятиме зацікавленості у вивченні математики, підвищить рівень їх навчальних досягнень.

У посібниках[3, 4] міститься система завдань, спрямована на формування та перевірку в молодших школярів ключових і предметних компетентностей, визначених нормативними документами.

Компетентнісно орієнтовані завдання, які містяться у підручнику та посібниках, відповідають вищезазначеним вимогам. Для багатьох з них характерна нестандартна структура (наявність надлишкових, відсутніх або суперечливих даних в умові завдання, що призводить до об'ємного формулюванні його умови), можливість вирішення декількома способами (різна ступінь раціональності), при цьому інші способи можуть бути невідомі учням і їх потрібно сконструювати. Всі завдання містять числові дані, які відповідають дійсності, наприклад, ціни на товари, маса предметів, вимірювання географічних об'єктів, споруд, спортивні досягнення і тощо. При цьому особлива увага приділяється позитивній педагогічній спрямованості змісту завдань, зокрема, спрямованість на виховання патріота і громадянина (історичні події нашої країни, рекорди українських спортсменів тощо), спрямованість на виховання моральності або на прищеплення етичних норм, спрямованість на розвиток мислення і мовлення .

Засвоєння програмового матеріалу досягається за допомогою використання різних практичних завдань здебільшого пізнавального характеру, що представляють свого роду проблемні ситуації, розгляд яких дозволяє підвести учнів до самостійних висновків. Засвоєння знань відбувається в діяльності через необхідність дитини вирішити конкретну життєву або змодельовану і наближену до життя проблему.

Література

1. Державний стандарт початкової освіти /Режим доступу <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
2. Листопад Н.П. Математика: підруч. для 1 кл. закладів загальної середньої освіти / Н.П. Листопад. – Київ: УОВЦ «Оріон», 2018 – 144 с., : іл
3. Листопад Н.П. Формування предметних компетентностей. Картки з математики, 2(3,4) клас: навч. посібник / Н.П. Листопад. – Київ: УОВЦ «Оріон», 2016 – 48 с., : іл.
4. Листопад Н.П. Перевірка предметних компетентностей. Математика 2 (3,4) кл. Збірник завдань для оцінювання навчальних досягнень учнів: Навч. посібник / Н.П. Листопад. – Київ: УОВЦ «Оріон», 2016 – 40 с.

Анотація. Листопад Н.П. **Навчально-методичне забезпечення компетентнісно орієнтованого навчання математики в НУШ.** У публікації описані вимоги до компетентнісно орієнтованих завдань; висвітлено підходи до укладання підручників та посібників з математики для I циклу нової української школи.

Ключові слова: *Нова українська школа, методика математики, компетентнісно орієнтоване навчання.*

Summary. Lystopad N. **Educational and methodological support for competently oriented mathematical education in the new Ukrainian school.** *The publication describes the requirements for competency-oriented tasks; The approaches to the conclusion of textbooks and manuals on mathematics for the first cycle of the new Ukrainian school are highlighted.*

Key words: *New Ukrainian school, methodology of mathematics, competence-oriented learning.*

Аннотация. Листопад Н.П. **Учебно-методическое обеспечение компетентно ориентированного обучения математике в НУШ.** В публикации описаны требования к компетентно ориентированным задачам, освещены подходы к разработке учебников и пособий по математике для I цикла новой украинской школы..

Ключевые слова:*Новая украинская школа, методика математики, компетентно ориентированное обучение.*